

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye’de anadil hakkı, Kürt halkı açısından halen en temel ve tarihsel olarak bastırılmış haklardan biri olmayı sürdürmektedir. Kürtçe’ye anayasal güvence tanınmamakta; kamusal alanda, eğitimde ve kamu hizmetlerinde kullanımına dair fiili yasaklar, yasal düzenleme eksiklikleri ve sistematik engellemeler devam etmektedir. Bu baskıcı çerçevenin içerisinde, 2012 yılında ortaokullarda seçmeli ders statüsü verilen Kürtçe (Kurmancî ve Zazaca), ne eğitim hakkının tanındığı ne de dilsel eşitliğin sağlandığı anlamına gelmemektedir. Zira bu dersin uygulamaya geçirilmesinde ciddi yapısal engeller bulunmaktadır. Öğretmen atamaları yetersizdir, ders materyalleri eksiktir, okul yönetimleri ve yerel idarelerin tutumu çoğu zaman caydırıcıdır ve tanıtım faaliyetleri devlet eliyle sistematik biçimde engellenmektedir. Bu nedenle milyonlarca Kürt yurttaşın yaşadığı metropollerde, özellikle İstanbul gibi kentlerde, bu dersin fiilen okutulmadığı bir gerçeklik söz konusudur.

Bu tabloya son olarak İstanbul’un Esenyurt ilçesinde yaşanan bir hak ihlali eklenmiştir. Ortaokullarda seçmeli Kürtçe derslerinin tanıtımı amacıyla yapılan bir etkinliğe katılan, Kürtçenin statüsüzlüğüne karşı mücadele eden Avukat Suphi Özgen hakkında, bir yurttaşın ihbarı üzerine “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” (TCK 217/A) suçlamasıyla savcılık tarafından soruşturma açılmıştır. Soruşturmanın konusu, esasen yasal ve meşru bir hakkın seçmeli Kürtçe derslerinin kamuoyuna tanıtılmasıdır. Bu soruşturma, yalnızca bireysel bir haksızlık değil, Kürt dil haklarının sistematik biçimde bastırıldığı, Kürtçeye dair en temel anayasal kazanımların dahi kriminalize edilmek istendiği bir politik atmosferin göstergesidir.

Avukat Suphi Özgen’in bu çabası, yalnızca hukuki değil, pedagojik ve siyasal açıdan da meşrudur. Zira İstanbul gibi beş milyona yakın Kürt nüfusun yaşadığı bir kentte bugüne kadar Kürtçe seçmeli derslerin fiilen okutulamamış olması, merkezi idarenin bu hakkı kullanılamaz hale getiren pratiklerinden kaynaklanmaktadır. Üstelik savcılık, soruşturma dosyasına yalnızca etkinlik görüntülerini değil, Özgen’in sosyal medya paylaşımlarını, bir karikatür üzerine yazdığı Kürtçe ifadeyi ve Kürtçenin resmi dil olması yönündeki görüşlerini de delil olarak sunmuştur. Bu örnek, yalnızca ifade özgürlüğüne değil, Kürt halkının kolektif kimliği ve

geleceğine dair taleplerinin cezalandırılmak istendiğine dair çarpıcı bir göstergedir. Aynı zamanda, hukuk güvenliğinin, temel hak ve özgürlüklerin, düşünce ve dil hürriyetinin hangi noktaya geldiğini de göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Suphi Özgen hakkında “TCK 217/A – Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” suçlamasıyla soruşturma başlatılmasının gerekçesi nedir? Yasal bir hakkın tanıtımını yapmak bu suç kapsamında nasıl değerlendirilmiştir?
- 2- Savcılığın Suphi Özgen’in sosyal medya paylaşımlarını, Kürtçenin resmi dil olması yönündeki taleplerini ve bir karikatür üzerine yazdığı Kürtçe ifadeyi dosyaya eklemesi, ifade özgürlüğü ve düşünce hürriyeti bakımından nasıl değerlendirilmiştir? Bu uygulama Bakanlığınızca hukuk devleti ilkesiyle bağdaşır bulunmakta mıdır?
- 3- Suphi Özgen hakkında açılan soruşturmada, savcılık tarafından herhangi bir bilirkişi görüşü ya da resmi kurum bilgisi alınmadan doğrudan ihbarla mı hareket edilmiş midir?
- 4- Türkiye’de son beş yılda “Kürtçenin tanıtımı, öğretilmesi veya resmi dil yapılması talebi” nedeniyle hakkında soruşturma açılmış kişi sayısı kaçtır? Bu soruşturmanın kaç davaya dönüşmüş, kaç mahkûmiyetle sonuçlanmıştır?
- 5- Bakanlığınız, Kürtçeyi savunmanın ve yaygınlaştırmanın suç kapsamına alınması yönünde savcılıklara herhangi bir iç yazışma, talimat veya rehberlik dokümanı göndermiş midir?
- 6- Kürtçenin kamusal alanda kullanılması, öğretilmesi veya yaygınlaştırılması ile ilgili açılan soruşturmaların hukuk devleti, çok dilli toplum yapısı ve Türkiye’nin tarafı olduğu uluslararası sözleşmelerle çelişip çelişmediği konusunda herhangi bir iç değerlendirme yapılmakta mıdır?
- 7- Suphi Özgen’in soruşturmasında yer alan sosyal medya paylaşımlarının ve dile getirdiği siyasi görüşlerin delil olarak sunulması, açıkça düşünce özgürlüğü ihlali değil midir? Bu soruşturmada görevli savcı hakkında herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?